

บทที่ 4 ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล โครงการที่พัฒนามาจากโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชนของหมู่บ้านสันทรายต้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อการประเมินผลโครงการ โดยมีการแบ่งข้อมูลออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบทของโครงการ
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น
3. การประเมินกระบวนการ
4. การประเมินผลผลิต

ผู้ศึกษาได้ศึกษาตามกระบวนการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ จึงได้เสนอผลการศึกษา ดังนี้

4.1 การประเมินด้านบริบทของโครงการ

4.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านสันทรายต้นกอก

บ้านสันทรายต้นกอก หมู่ที่ 7 ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ หมู่บ้านสันทรายต้นกอกก่อตั้งขึ้นครั้งแรกหรือแยกตัวจากบ้านท่ากระชาย หมู่ 1 ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากเมื่อมีราษฎรเพิ่มขึ้น การปกครองไม่ทั่วถึง ชาวบ้านจึงได้ปรึกษาหารือขอแยกเป็นหมู่บ้านใหม่ และได้เสนอเรื่องไปตามลำดับชั้นตอน จนได้รับการประกาศจากกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2544 เป็นบ้านสันทรายต้นกอก หมู่ที่ 7 ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลทั่วไป (31 มกราคม 2553)

บ้านสันทรายต้นกอก ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของที่ว่าการอำเภอเมืองเชียงใหม่เป็นระยะทางประมาณ 8 กิโลเมตรและทางทิศตะวันออกของศาลาจังหวัดเชียงใหม่ประมาณ 5 กิโลเมตร

ทิศเหนือ   ติดต่อกับหมู่ที่ 8 ตำบลสันผีเสื้อ

ทิศใต้   ติดต่อกับหมู่ที่ 1 บ้านท่ากระชาย ตำบลฟ้าฮ่าม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับหมู่ที่ 6 บ้านท่ากระดาดริมเหมือง ตำบลฟ้าฮ่าม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับแม่น้ำปิงและตำบลป่าตัน

ประชากร

เพศชาย 518 คน

เพศหญิง 561 คน

รวม 1,079 คน

จำนวนครัวเรือน

จำนวนครัวเรือน 445 ครัวเรือน

ลักษณะพื้นที่

เป็นที่ราบติดลำน้ำแม่คาว พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นบ้านเรือนและโรงงาน มีพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ 1.1644 ตารางกิโลเมตร หรือ 729 ไร่ พิกัด 013797 จุดสูงสุดของหมู่บ้าน เหนือ ระดับน้ำทะเลปานกลาง 300 เมตร

พื้นที่เขตการปกครอง

จำนวนพื้นที่ทั้งหมด 260 ไร่ แบ่งเป็น

1. พื้นที่เป็นที่อยู่อาศัย 203 ไร่
2. พื้นที่ทำการเกษตร 47 ไร่
3. พื้นที่สาธารณะ 10 ไร่

ลักษณะภูมิประเทศ

เป็นที่ราบเหมาะแก่การเพาะปลูกทำการเกษตร เช่น การปลูกผักสวนครัว ปลูกไม้ยืนต้น เลี้ยงสัตว์ รวมทั้งมีแม่น้ำปิงผ่านบริเวณทิศตะวันตกของหมู่บ้าน

ลักษณะภูมิอากาศ

โดยสภาพทั่วไปจะมีอากาศเย็นสบาย อุณหภูมิปานกลางมีฝนตกชุกตลอดปี ฤดูกาลมี 3

ฤดูดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มต้นเดือนมีนาคม – พฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มต้นเดือนมิถุนายน – ตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มต้นเดือนพฤศจิกายน – กุมภาพันธ์

การประกอบอาชีพ

1. ทำการเกษตร 20 ครัวเรือน
2. การค้าขาย 100 ครัวเรือน
3. อื่นๆ 197 ครัวเรือน

4.1.2 วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการ โครงการ ซึ่งรับผิดชอบภาพรวมของโครงการที่พัฒนามาจากโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน จำนวน 3 คน

โดยแบ่งการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์หลักของ โครงการที่พัฒนามาจากโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน

1. เพื่อให้ประชาชนฐานรากสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน
2. เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาและพัฒนาศักยภาพตนเอง

ซึ่งโครงการที่มีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับจุดประสงค์ของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชนประการที่หนึ่งคือ เพื่อให้ประชาชนฐานรากสามารถพึ่งตนเอง ได้อย่างยั่งยืน มีดังนี้

1. โครงการแปรรูปสมุนไพร ตามยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข
2. โครงการกาดคั่นกอง ช่วงวัฒนธรรม (เพื่อปรับปรุงพื้นที่สำหรับการจัดทำตลาดเชิงวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว)
3. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (เพื่อปรับปรุงท่าเรือเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว)
4. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร (แปรรูปน้ำพริกตาแดงเพื่อการจำหน่าย)
5. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ
6. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มหม้อพื้นบ้านล้านนา
7. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มเกษตรพอเพียง
8. โครงการกาดคั่นกอง ช่วงวัฒนธรรมต่อเนื่อง
9. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มเกษตร
10. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่ม ไร่พื้นบ้าน

11. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มแปรรูปสมุนไพร

12. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มแปรรูปขนม

ส่วนโครงการที่มีวัตถุประสงค์ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน: เพื่อให้ประชาชนฐานรากสามารถพึ่งตนเอง ได้อย่างยั่งยืน

1. โครงการแอโรบิกเพื่อสุขภาพ

2. โครงการสอนเสริมเพิ่มปัญญาพัฒนาชุมชน

3. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มศูนย์การเรียนรู้ (เพื่อจัดทำป้ายสำหรับการประชาสัมพันธ์)

จากวัตถุประสงค์ของโครงการพบว่าโครงการที่มีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับจุดประสงค์ของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน : เพื่อให้ประชาชนฐานรากสามารถพึ่งตนเอง ได้อย่างยั่งยืน จำนวนมากนั้นเนื่องจากหมู่บ้านสันทรายต้นกอกมีชาวบ้านที่ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพด้านการเกษตรและประสบความสำเร็จในระดับสูง ซึ่งมีการจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดความรู้และบางกลุ่มมีการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจำนวนหนึ่งในหมู่บ้าน จึงทำให้คนกลุ่มเหล่านี้มีอำนาจต่อรองในหมู่บ้านระดับหนึ่ง อีกทั้งกลุ่มเหล่านี้ยังมีการร่วมมือกันจัดเฉพาะการร่วมกันนำเสนอโครงการ ซึ่งสังเกตได้จากโครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน และโครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียงในการเรียกร้องเสนอโครงการ จึงทำให้หมู่บ้านสันทรายต้นกอกมีโครงการส่วนใหญ่เพื่อส่งเสริมอาชีพที่มีอยู่ดั้งเดิมในหมู่บ้าน

โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชนมีวัตถุประสงค์ที่สองคือเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในชุมชนร่วมกันบริหารจัดการและพัฒนาศักยภาพของตนเอง จากการศึกษาพบพิจารณาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชน มีโครงการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อนี้จำนวน 4 โครงการ คือ

1. โครงการกาดคั่นกอง ช่วงวัฒนธรรม (เพื่อปรับปรุงพื้นที่สำหรับการจัดทำตลาดเชิงวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว)

2. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (เพื่อปรับปรุงท่าเรือเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว)

3. โครงการกาดคั่นกอง ช่วงวัฒนธรรมต่อเนื่อง

4. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มศูนย์การเรียนรู้ (เพื่อจัดทำป้ายสำหรับการประชาสัมพันธ์)

ส่วนโครงการที่มีวัตถุประสงค์ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของโครงการจำนวน 11 โครงการคือ

1. โครงการแอโรบิกเพื่อสุขภาพ
2. โครงการสอนเสริมเพิ่มปัญญาพัฒนาชุมชน
3. โครงการแปรรูปสมุนไพร ตามยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข
4. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร (แปรรูปน้ำพริกตาแดง เพื่อการจำหน่าย)
5. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ
6. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มหมอพื้นบ้านล้านนา
7. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มเกษตรพอเพียง
8. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มเกษตร
9. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มไก่พื้นบ้าน
10. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มแปรรูปสมุนไพร
11. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มแปรรูปขนม

จากวัตถุประสงค์ของโครงการพบว่าโครงการที่มีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับจุดประสงค์ของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชนข้อ 2 คือเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในชุมชนร่วมกันบริหารจัดการและพัฒนาศักยภาพของตนเอง สืบเนื่องจากทั้ง 4 โครงการนั้นเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีอำนาจต่อรองจากกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านล้านนา สติปัญญาแก้วกว้าง โดยโครงการที่เป็นของผู้ใหญ่บ้านนั้นจะเป็นโครงการที่ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในชุมชนร่วมกันบริหารจัดการและพัฒนาศักยภาพของตนเองเพราะผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งศิลปวัฒนธรรม โบราณของหมู่บ้านแห่งนี้เป็นศิลปวัฒนธรรมที่จำเป็นต้องใช้ความสามัคคี และสามารถจัดทำโครงการได้อย่างง่ายเพราะมีการเตรียมการในการจัดทำโครงการมานานแล้วด้วยการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การละเล่นต่างๆ มาเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปี

โครงการที่มีวัตถุประสงค์ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของโครงการทั้ง 2 ข้อ จำนวน 2 โครงการคือ

1. โครงการแอโรบิกเพื่อสุขภาพ
2. โครงการสอนเสริมเพิ่มปัญญาพัฒนาชุมชน

ทั้ง 2 โครงการเป็นโครงการที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ใดเลย แต่สาเหตุที่มีขึ้นได้เนื่องจาก ชาวบ้านสันทรายต้นกอกที่มีส่วนในการตัดสินใจหรือกลุ่มผลประโยชน์ในรูปวิสาหกิจชุมชนไม่สามารถตกลงหรือเสนอโครงการได้ในช่วงเวลานั้น จึงทำให้มีโครงการประเภท

“อะไรก็ได้” เกิดขึ้นซึ่งส่งผลทำให้เกิดโครงการที่ผู้ใหญ่บ้านต้องการให้ส่วนรวมได้ประโยชน์แต่โครงการต้องไม่เกี่ยวข้องกับผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งถือเป็นอีกหนึ่งในกลุ่มผลประโยชน์ของหมู่บ้านสันทรายต้นกอกจึงเป็นที่มาของโครงการที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทั้ง 2 ข้อ แต่ก่อให้เกิดประโยชน์ชาวบ้านสันทรายต้นกอกส่วนใหญ่

4.1.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการของภาครัฐที่มีส่วนในการพิจารณาหมู่บ้านสันทรายต้นกอก

โดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์ในการพิจารณาโครงการที่มีพัฒนาการจากโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน

กลุ่มโครงการที่สมควรดำเนินการ

1. ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน

- การก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุง ขยายเขตประปา
- ก่อสร้างบ่อบาดาล
- การขุดลอก สระ หนองน้ำ คลอง บึง ลำห้วย
- การสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุง ถนนลูกรังและคอนกรีต ท่อ – ร่อง – รางระบายน้ำ

เพื่อวิสาหกิจชุมชน

- การติดตั้ง ขยายเขต ไฟฟ้า ไฟทางส่องสว่างเพื่อวิสาหกิจชุมชน
- การสร้างซ่อมแซม ปรับปรุง สะพาน ท่าเทียบเรือ พร้อมทางขึ้นลงเพื่อวิสาหกิจ

ชุมชน

2. ด้านการเกษตร

- การเลี้ยงสัตว์
- การผลิตอาหารสัตว์
- การจัดจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์การเกษตร
- การผลิตปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์
- การซื้อเครื่องจักรกลทางการเกษตรเพื่อใช้ หรือให้บริการ
- การสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุง ยุ้ง – ฉางกลาง ลานตาก เพื่อเก็บรักษาผลผลิต หรือ

ให้บริการเก็บรักษาผลผลิต

- การสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุง ทำนบ เขื่อนฝาย สระ หนอง คลอง บึง ลำห้วย
- ท่อส่งน้ำเพื่อการเกษตร

- การทำสวน ทำนา ทำไร่ ปลูกพืชผัก ผลไม้ ไม้เศรษฐกิจ

3. ด้านการส่งเสริมรายได้/อาชีพ

- การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
- การส่งเสริมกลุ่มอาชีพ
- อุตสาหกรรมในครัวเรือนขนาดย่อม
- ธุรกิจชุมชนขนาดย่อม
- การจัดหาเพื่อให้บริการเครื่องเสียง เครื่องไฟ เครื่องดนตรี เครื่องปั่นไฟ ฯลฯ
- การดำเนินการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ หรือสิ่งปลูกสร้างเพื่อให้บริการด้านการ

ท่องเที่ยว

4. ด้านสวัสดิการชุมชน

- การก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุงตลาด เพื่อให้การให้บริการ
- การก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุง เพื่อดำเนินการกิจการร้านค้าชุมชน ร้านค้า

สวัสดิการ ร้านค้าสหกรณ์

5. อนุรักษ์และรักษาศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิพิธภัณฑสถาน บ้าน ศูนย์วัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

กลุ่มโครงการที่ไม่สมควรดำเนินการ

1. การสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุง ต่อเติม ศาลาเอนกประสงค์ ศาลากลางบ้าน ศาลาประจำหมู่บ้าน ศาลาที่พักริมทาง ที่ทำการหมู่บ้าน/ชุมชนที่อ่านหนังสือพิมพ์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ห้องสมุด ห้องน้ำ ห้องเก็บของ โรงครัว ป้อมยาม – จุดตรวจ

2. การสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุง ต่อเติม ศาสนสถานทุกศาสนา

3. การสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุง ต่อเติม สถานศึกษาและสถานอนามัย

4. การจัดซื้อ เต็นท์ โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องครัว โรงเย็น เครื่องใช้ในพิธีการต่าง ๆ

5. การจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องทำน้ำเย็น โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ กล้องบันทึกภาพ อุปกรณ์การศึกษา เครื่องมือแพทย์ให้แก่สถาบันการศึกษาและสถานพยาบาล

6. การจัดซื้อ โถงน้ำ แท็งก์น้ำ เครื่องกรองน้ำ สำหรับแจกจ่ายตามครัวเรือน

7. การสร้างและจัดซื้อหอกระจายข่าว เสียงตามสาย

8. การปรับปรุงภูมิทัศน์ ตกแต่งสถานที่ ทำรั้ว กำแพง สถานที่สาธารณะต่าง ๆ

9. การจัดทำซุ้มประตูหมู่บ้าน/ชุมชน ป้ายชื่อหมู่บ้านและชุมชน ป้ายชื่อเจ้าบ้านและบ้านเลขที่

10. การจัดซื้อเครื่องแต่งกายของกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ทูนการศึกษา เบี้ยเลี้ยงคนชรา

11. การสทบทยบประมาณกับกองทุน สหกรณ์ หมูบ้าน/ชุมชน เพื่อการกู้ยืม

12. การจัดอบรม ศึกษาดูงาน ทัศนศึกษานอกสถานที่

พบว่า มี 3 โครงการ คือ โครงการแอโรบิคเพื่อสุขภาพ โครงการสอนเสริมเพิ่มปัญญา พัฒนาชุมชนและโครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มศูนย์การเรียนรู้ (จัดทำป้ายเพื่อการประชาสัมพันธ์) ที่ถูกจัดในกลุ่มโครงการที่ไม่สมควรดำเนินการ แต่พบว่ามี การอนุมัติงบประมาณจากส่วนราชการและมีการดำเนินโครงการจนแล้วเสร็จ ซึ่งแสดงให้ เห็นว่าผู้อนุมัติโครงการไม่ได้ใช้ความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาโครงการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในด้านความรู้ความเข้าใจหลักการของโครงการที่พัฒนามาจากโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน หรือมีเหตุผลอื่นทำให้ละเลยที่ไม่นำหลักการหรือกรอบแนวทางในการพิจารณาโครงการมาใช้ในการอนุมัติโครงการ

4.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น

4.2.1 การศึกษาจากเอกสาร พบว่า

องค์กรและกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนที่มีก่อนเริ่มดำเนินโครงการที่พัฒนามาจากโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชนของหมู่บ้านสันทรายต้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1. กลุ่มประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด	จำนวน 50 คน
2. กลุ่มสตรีบ้านสันทรายต้นกอก	ชาวบ้านทุกคนถือเป็นสมาชิก
3. กลุ่มผู้สูงอายุบ้านสันทรายต้นกอก	จำนวน 102 คน
4. ศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านล้านนาสลิปังจยแก้วกว้าง	จำนวน 130 คน
5. วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมพื้นบ้านล้านนาสลิปังจยแก้วกว้าง	จำนวน 14 คน
6. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปเกษตรสันทรายต้นกอก	จำนวน 8 คน
7. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ	จำนวน 8 คน
8. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหมอพื้นบ้านล้านนา	จำนวน 10 คน
9. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองเชิงการค้า	จำนวน 14 คน
10. ศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรเรื่องการเลี้ยงนกกระทาครบวงจรของนายประณีต	จำนวน 2 คน
11. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์	จำนวน 15 คน
12. กลุ่มกีฬาบ้านสันทรายต้นกอก	จำนวน 30 คน

13. กลุ่มกองทุนหมู่บ้านสันทรายคั่นกอก

จำนวน 224 คน

พิจารณาจากข้อมูลขององค์กรต่าง ๆ ในชุมชนหมู่บ้านสันทรายคั่นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า หมู่บ้านนี้มีความหลากหลายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมาก ซึ่งมาจากความถนัดและการประสบความสำเร็จในด้านที่ตนถนัดซึ่งประสบความสำเร็จในระดับสูง โดยหมายความว่าหมู่บ้านนี้มีผู้ประกอบการอาชีพที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านล้านนา สลึงปักจัญแก้้วกว้าง หัตถกรรมพื้นบ้านล้านนาสลึงปักจัญแก้้วกว้าง กลุ่มแปรรูปเกษตร(น้ำพริกตาแดง) การเพาะพันธุ์กล้าไม้ดอกไม้ประดับ การแปรรูปสมุนไพรเพื่อการจำหน่าย การเพาะพันธุ์ไก่เพื่อการจำหน่าย การเกษตรครบวงจร และการผลิตปุ๋ยเพื่อการจำหน่าย ประสบความสำเร็จในระดับที่น่าพอใจ จึงทำให้มีผู้ร่วมในวิสาหกิจกลุ่มต่าง ๆ ที่คิดว่าจะพัฒนาในชีวิตและความเป็นอยู่ของคนให้ดีขึ้น

4.2.2 การศึกษาจากการสังเกต พบว่า

การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรต่าง ๆ ในชุมชนที่มีก่อนเริ่มดำเนินโครงการที่พัฒนามาจากโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชนของหมู่บ้าน สันทรายคั่นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยพิจารณาจากการเข้าร่วมกิจกรรม ไม่น้อยกว่าเดือนละ 3 วัน พบว่า

1. กลุ่มประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด	จำนวน 20 คน
2. กลุ่มสตรีบ้านสันทรายคั่นกอก	จำนวน 20 คน
3. กลุ่มผู้สูงอายุบ้านสันทรายคั่นกอก	จำนวน 15 คน
4. ศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านล้านนาสลึงปักจัญแก้้วกว้าง	จำนวน 30 คน
5. วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมพื้นบ้านล้านนาสลึงปักจัญแก้้วกว้าง	จำนวน 10 คน
6. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปเกษตรสันทรายคั่นกอก	จำนวน 2 คน
7. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ	จำนวน 2 คน
8. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหมอบ้านล้านนา	จำนวน 2 คน
9. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองเชิงการค้า	จำนวน 1 คน
10. ศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรเรื่องการเลี้ยงนกกระทาครบวงจร ของนายประณีต	จำนวน 2 คน
11. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์	จำนวน 1 คน
12. กลุ่มกีฬาบ้านสันทรายคั่นกอก	จำนวน 30 คน

13. กลุ่มกองทุนหมู่บ้านสหทรายคั่นกอก

จำนวน 224 คน

จากความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้านหมู่บ้านสหทรายคั่นกอกเมื่อเทียบจากจำนวนสมาชิกขององค์กรจะพบว่านอกจากองค์กรที่เกี่ยวข้องกับผู้ใหญ่บ้านสหทรายคั่นกอกซึ่งก็คือกลุ่มประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กลุ่มสตรีบ้านสหทรายคั่นกอก กลุ่มผู้สูงอายุบ้านสหทรายคั่นกอก วิชาทกิจชุมชนหัตถกรรมพื้นบ้านล้านนาสลีปังจัยแก้วกว้าง วิชาทกิจชุมชนหัตถกรรมพื้นบ้านล้านนาสลีปังจัยแก้วกว้าง และกลุ่มกีฬาบ้านสหทรายคั่นกอก พบว่าจำนวนของผู้มีส่วนร่วมจะน้อยมากเนื่องจากลักษณะของการเป็นผู้นำของผู้ใหญ่บ้านวิสัยทัศน์ในการพัฒนาคน และความจริงจังของผู้ใหญ่บ้านทำให้เป็นองค์กรที่มีการปฏิบัติงานจริงมากกว่าองค์กรที่ตั้งขึ้นมาโดยไม่มีภารกิจดำเนินงานใด แต่ตั้งเพื่อจุดประสงค์พิเศษอย่างอื่น จึงกีดกันไม่ให้มีผู้ร่วมปฏิบัติงานในวิชาทกิจชุมชนได้ด้วยเงื่อนไขที่ทราบว่าศักยภาพของชาวบ้านไม่สามารถกระทำได้

4.2.3 การศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์และการสังเกต พบว่า

หมู่บ้านสหทรายคั่นกอกมีบุคลากรที่มีคุณภาพเหมาะสมสำหรับการพัฒนาหมู่บ้านตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งส่วนกลางหรือภาครัฐ

1. ผู้ใหญ่บ้านได้รับรางวัลส่งเสริมวัฒนธรรมดีเด่น
2. นายประณีตได้รับรางวัลเกษตรดีเด่น
3. ประชากรมากกว่าร้อยละ 10 แต่ไม่เกินร้อยละ 20 เป็นข้าราชการบำนาญที่เคยได้รับตำแหน่งทางราชการในระดับสูง (ตั้งแต่ระดับชำนาญการขึ้นไป)
4. ชาวบ้านมีบุคคลที่สามารถปฏิบัติงานในหมู่บ้านได้ ร้อยละ 20 ทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากการประกอบอาชีพโดยอาศัยประโยชน์จากพื้นที่ได้มาก โดยผู้ประกอบอาชีพที่อาศัยประโยชน์จากพื้นที่นั้นส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จโดยวัดผลจากข้อมูล จปฐ.
5. จะมีการดำเนินงานพัฒนาชุมชนจำกัดเพียงแต่คนบางกลุ่มทำให้คุ้นเคยและสามารถปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนได้ทันที

4.3 การประเมินกระบวนการ

โดยศึกษาจากการสัมภาษณ์และการสังเกต พบว่า

4.3.1 จำนวนคนในการมีส่วนร่วมโครงการ

4.3.1.1 ไม่เกิน 2 คน/ครอบครัว ประกอบด้วยโครงการดังนี้

1. โครงการเอบริคเพื่อสุขภาพ
2. โครงการสอนเสริมเพิ่มปัญญาพัฒนาชุมชน
3. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มแปรรูปขนม

4. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มเกษตร
5. โครงการแปรรูปสมุนไพร ตามยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข
6. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มหมอบ้านล้านนา
7. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มแปรรูปสมุนไพร
8. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มไก่พื้นบ้าน
9. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ
10. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (เพื่อปรับปรุงท่าเรือเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว)

11. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียงกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ (เพื่อจัดทำป้ายเพื่อการประชาสัมพันธ์)

12. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร (แปรรูปน้ำพริกตาแดงเพื่อการจำหน่าย)

13. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มเกษตรพอเพียง

จากโครงการที่มีผู้มีส่วนร่วมดำเนินงานไม่เกิน 2 คนมีจำนวนมากเนื่องจากการหมู่บ้าน สันทรายต้นกอกมีกลุ่มผลประโยชน์แบ่งเป็นกลุ่มต่าง ๆ และมีการร่วมมือกันเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรอง ในการของบประมาณหรือเรียกร้องข้อเสนอโครงการเท่านั้น เมื่อเริ่มดำเนินโครงการแล้วทำให้ต่างคนต่างดำเนินกิจกรรมเพื่อธุรกิจของตน อีกทั้งชาวบ้านที่ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพด้านการเกษตรประสบความสำเร็จในระดับสูงมากทำให้ชาวบ้านที่หวังร่วมกลุ่มนั้น ไม่สามารถกระทำได้เมื่อได้รับการปฏิเสธไม่ให้เข้าร่วมโครงการในการส่งเสริมอาชีพ ซึ่งวิธีการปฏิเสธกระทำโดยการตั้งหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขไม่ให้มีส่วนร่วมปฏิบัติงานในวิสาหกิจชุมชน ได้ด้วยเงื่อนไขที่ศักยภาพของชาวบ้านไม่สามารถกระทำได้

4.3.1.2 ตั้งแต่ 2 คน/ครอบครัว ประกอบด้วยโครงการดังนี้

1. โครงการกาดดอนกอง ช่วงวัฒนธรรม (ปรับปรุงพื้นที่สำหรับจัดทำตลาดเชิงวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว)

2. โครงการกาดต้นกอง ช่วงวัฒนธรรมต่อเนื่อง

โครงการทั้ง 2 โครงการไม่มีความซับซ้อนอาศัยเพียงความสนใจที่ต้องการเข้าร่วมโครงการจึงทำให้มีผู้ดำเนินการมากอีกทั้งโครงการที่เกี่ยวข้องกับผู้ใหญ่บ้านนั้นส่วนใหญ่จะเป็นโครงการที่อาศัยความร่วมมือเพราะศิลปวัฒนธรรมที่ผู้ใหญ่นบ้านได้สั่งสมมาต้องการให้มีการเผยแพร่สืบทอดต่อ ดังนั้นจึงสะท้อนความเอื้อเฟื้อจากผู้มีอำนาจต่อรองจากกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านล้านนาสลิบงชัยแก้วกว้าง โดยโครงการที่เป็นของผู้ใหญ่นบ้านนั้นจะเป็น

โครงการที่ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในชุมชนร่วมกันบริหารจัดการและพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพราะผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งศิลปวัฒนธรรมโบราณของหมู่บ้านแห่งนี้เป็ยศิลปวัฒนธรรมที่จำเป็นต้องใช้ความสามานสามัคคี

4.3.2 โครงการที่ดำเนินการได้ตามที่วางแผนไว้

4.3.2.1 ดำเนินได้ตามวิธีการที่กำหนดไว้

1. โครงการสอนเสริมเพิ่มปัญญาพัฒนาชุมชน
2. โครงการภาคีคองก่อง ช่วงวัฒนธรรม (ปรับปรุงพื้นที่สำหรับจัดทำตลาดเชิงวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว)
3. โครงการภาคีคองก่อง ช่วงวัฒนธรรมต่อเนื่อง
4. โครงการแอโรบิกเพื่อสุขภาพ

โครงการภาคีคองก่อง ช่วงวัฒนธรรมทั้ง 2 โครงการเป็นโครงการที่ผู้ใหญ่บ้านดำเนินการมาแล้วเองด้วยตัวเอง ตั้งแต่กระบวนการสืบสานวัฒนธรรม การถ่ายทอด และปฐกฐานวัฒนธรรมต่าง ๆ ให้เยาวชน จึงสามารถดำเนินโครงการได้ตามแผนที่วางไว้ได้อย่างไม่มีอุปสรรคใด ส่วนอีก 2 โครงการนั้นสามารถดำเนินการได้เพราะมีหลักการดำเนินการที่เข้าใจง่ายตามวิธีการดำเนินโครงการและวัตถุประสงค์

4.3.2.2 ไม่สามารถดำเนินการได้ตามวิธีการที่กำหนดไว้

1. โครงการแปรรูปสมุนไพร ตามยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข
2. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มหมอพื้นบ้านล้านนา
3. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มแปรรูปสมุนไพร
4. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มแปรรูปขนม
5. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มเกษตร
6. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มเกษตรพอเพียง
7. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มไก่พื้นบ้าน
8. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ
9. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร (แปรรูปน้ำพริกตาแดงเพื่อการจำหน่าย)
10. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มศูนย์การเรียนรู้ (จัดทำป้ายเพื่อการประชาสัมพันธ์)
11. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (ปรับปรุงท่าเรือเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว)

โครงการทั้ง 11 โครงการนี้มีวิธีการหรือวัตถุประสงค์ไม่แน่ชัดหรือมีข้อมูลบางอย่างที่ไม่เปิดเผยอย่างแน่ชัด หรือพยายามปิดบังทำให้ยากแก่การดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับวิธีการ

4.3.3 โครงการที่ดำเนินการได้ตามเวลาที่กำหนด

4.3.3.1 ดำเนินการได้เร็วกว่าที่มุ่งหวัง

1. โครงการกาดต้นกอง ช่วงวัฒนธรรม (ปรับปรุงพื้นที่สำหรับจัดทำตลาดเชิงวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว)
2. โครงการกาดต้นกอง ช่วงวัฒนธรรมต่อเนื่อง
3. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มเกษตรพอเพียง
4. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มไก่พื้นบ้าน
5. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ
6. โครงการสอนเสริมเพิ่มปัญญาพัฒนาชุมชน

จากข้อมูลและการสัมภาษณ์พบว่าโครงการทั้ง 6 สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วเนื่องจากโครงการทั้ง 6 มีผู้ปฏิบัติงานที่มีการประกอบอาชีพดังกล่าวและประสบความสำเร็จอยู่ก่อนแล้ว จึงเพียงนำเงินจากโครงการมาใช้ตามหลักการประกอบอาชีพของตน

4.3.3.2 ดำเนินโครงการได้ตามเวลาที่กำหนด

1. โครงการแปรรูปสมุนไพร ตามยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข
2. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มหมอพื้นบ้านล้านนา
3. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มแปรรูปสมุนไพร
4. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร (แปรรูปน้ำพริกตาแดงเพื่อการจำหน่าย)
5. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มศูนย์การเรียนรู้ (จัดทำป้ายเพื่อการประชาสัมพันธ์)
6. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (ปรับปรุงท่าเรือเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว)

จากข้อมูลและการสัมภาษณ์พบว่าโครงการทั้ง 6 เป็นโครงการที่จัดทำโดยผู้นำชุมชนทั้ง 2 คนซึ่งมีความเคร่งครัดในเรื่องระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการจึงมีการดำเนินงานตามกำหนด

4.3.3.3 ดำเนินโครงการได้ช้ากว่าเวลาที่กำหนด

1. โครงการแอโรบิกเพื่อสุขภาพ
2. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มแปรรูปขนม
3. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร (แปรรูปน้ำพริกตาแดงเพื่อการจำหน่าย)

จากข้อมูลการดำเนินโครงการพบว่า โครงการแอโรบิกเพื่อสุขภาพไม่มีบุคคลในหมู่บ้านได้รับประโยชน์จึงทำให้ไม่มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานทำให้มีการดำเนินงานล่าช้า ส่วนอีก 2 โครงการล่าช้าเนื่องจากต้องการงบประมาณสนับสนุนแต่ไม่มีศักยภาพในการปฏิบัติงาน จึงทำให้ต้องยกเลิกโครงการแล้วปรับเปลี่ยนไปเป็นโครงการในลักษณะใกล้เคียง จึงมีการดำเนินงานล่าช้ากว่าปกติ

4.4 การประเมินผลผลิต

โดยศึกษาจากการสัมภาษณ์และการสังเกต พบว่า

4.4.1 ความสอดคล้องของโครงการ

4.4.1.1 โครงการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความคาดหวังของชาวบ้าน

1. โครงการสอนเสริมเพิ่มปัญญาพัฒนาชุมชน
2. โครงการกาดต้นกอง ช่วงวัฒนธรรม (ปรับปรุงพื้นที่สำหรับจัดทำตลาดเชิงวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว)
3. โครงการกาดต้นกอง ช่วงวัฒนธรรมต่อเนื่อง
4. โครงการแอโรบิกเพื่อสุขภาพ

จากข้อมูลและการสัมภาษณ์พบว่าความสอดคล้องของโครงการกับวัตถุประสงค์และความคาดหวังของชาวบ้านใน 4 โครงการดังกล่าว เนื่องจากไม่มีระบบขั้นตอนที่ซับซ้อน สามารถเข้าร่วมโครงการได้เมื่อสนใจ โดยไม่มีการตรวจสอบคุณสมบัติต่าง ๆ มากมาย

4.4.1.2 โครงการไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความคาดหวังของชาวบ้าน

1. โครงการแปรรูปสมุนไพร ตามยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข
2. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มหมอพั้นบ้านล้านนา
3. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มแปรรูปสมุนไพร
4. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มแปรรูปขนม
5. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มเกษตร
6. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มเกษตรพอเพียง
7. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มไก่พื้นบ้าน

8. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ
9. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร (แปรรูปน้ำพริกตาแดงเพื่อการจำหน่าย)
10. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มศูนย์การเรียนรู้ (จัดทำป้ายเพื่อการประชาสัมพันธ์)
11. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (ปรับปรุงท่าเรือเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว)

จากข้อมูลและการสัมภาษณ์พบว่าความสอดคล้องของโครงการกับวัตถุประสงค์และความคาดหวังของชาวบ้านใน 11 โครงการดังกล่าว เนื่องจากมีระบบขั้นตอนที่ซับซ้อน ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้เมื่อสนใจ โดยมีการตรวจสอบคุณสมบัติต่าง ๆ มากมาย

4.4.2 โครงการที่มีผู้ได้รับประโยชน์และระยะเวลาการคงอยู่ของโครงการ

4.4.2.1 ไม่เกิน 2 คน/ครอบครัว ประกอบด้วยโครงการดังนี้

1. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มเกษตรพอเพียง (เนื่องจากเป็นธุรกิจของครอบครัวจึงดำเนินการอยู่จนถึงปัจจุบัน)
2. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มไก่พื้นบ้าน (เนื่องจากเป็นธุรกิจของครอบครัวจึงดำเนินการอยู่จนถึงปัจจุบัน)
3. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ (เนื่องจากเป็นธุรกิจของครอบครัวจึงดำเนินการอยู่จนถึงปัจจุบัน)
4. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร (แปรรูปน้ำพริกตาแดงเพื่อการจำหน่าย) (เนื่องจากเป็นธุรกิจของครอบครัวจึงดำเนินการอยู่จนถึงปัจจุบัน)
5. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มศูนย์การเรียนรู้ (จัดทำป้ายเพื่อการประชาสัมพันธ์) (เนื่องจากเป็นการจัดทำป้ายจึงดำเนินการอยู่จนถึงปัจจุบัน)

จากการสัมภาษณ์พบว่าโครงการที่มีผู้ได้รับผลประโยชน์ไม่เกิน 2 คนนั้นเป็นโครงการที่กลุ่มผลประโยชน์ภายในหมู่บ้านสันทรายคั่นกอกเรียกร้องของงบประมาณสนับสนุนผ่านวิสาหกิจชุมชน และมีการตั้งเงื่อนไขสำหรับการปฏิบัติงานในวิสาหกิจชุมชนหลังจากได้รับเงินจากโครงการในเงื่อนไขที่ศักยภาพทางการเงินและความสามารถของชาวบ้านไม่สามารถกระทำได้ หรือมีการตั้งเงื่อนไขในมุมมองของทัศนคติ ทำให้สามารถปฏิเสธผู้เข้าร่วมได้ทุกกรณี และเป็นโครงการที่กลุ่มผลประโยชน์ดังกล่าวดำเนินงานเป็นอาชีพหลักซึ่งประสบความสำเร็จอยู่แล้วจึงมีการคงอยู่ของโครงการจนถึงปัจจุบัน

4.4.2.2 ตั้งแต่ 2 คน/ครอบครัวแต่ไม่เกิน 5 คน/ครอบครัว ประกอบด้วยโครงการ
ดังนี้

1. โครงการแปรรูปสมุนไพร ตามยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข (2เดือน)
2. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มหมอบ้านล้านนา (2เดือน)
3. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มแปรรูปสมุนไพร
(2เดือน)

จากการสัมภาษณ์พบว่าโครงการที่มีผู้ได้รับผลประโยชน์ตั้งแต่ 2 คนแต่ไม่เกิน 5 คนนั้น เป็นโครงการที่กลุ่มผลประโยชน์ภายในหมู่บ้านสันทรายคั่นกอกเรียกร้องของงบประมาณสนับสนุนผ่านวิสาหกิจชุมชน แต่มีการรับผู้ร่วมปฏิบัติงานจริงเพราะผู้ปฏิบัติงานหลักยึดถืออาชีพนี้เป็นเพียงรายได้เสริม ดังนั้นจึงพบว่าโครงการดังกล่าวมีระยะเวลาโครงการสั้น เพียงที่สามารถใช้วัตถุดิบจากโครงการหมด ก็ยุติโครงการ

4.4.2.3 ตั้งแต่ 6 คน เป็นต้นไป

1. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มแปรรูปขนม (ยัง
ดำเนินการอยู่)
2. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มเกษตร (ดำเนินการอยู่
จนถึงปัจจุบัน)
3. โครงการภาคีคั่นกอก ช่วงวัฒนธรรม (ปรับปรุงพื้นที่สำหรับจัดทำ
ตลาดเชิงวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว)
4. โครงการภาคีคั่นกอก ช่วงวัฒนธรรมต่อเนื่อง (ดำเนินการอยู่จนถึง
ปัจจุบัน)
5. โครงการแอโรบิกเพื่อสุขภาพ (3เดือน)
6. โครงการสอนเสริมเพิ่มปัญญาพัฒนาชุมชน (3เดือน)
7. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
(ปรับปรุงท่าเรือเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว) (2เดือน)

จากการสัมภาษณ์พบว่าโครงการที่มีผู้ได้รับผลประโยชน์ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป โดยลักษณะของโครงการนั้นจะมีผู้ได้รับผลประโยชน์จำนวนมากเพราะแต่ละโครงการนั้นไม่สามารถจำกัดผู้คนร่วมได้ หรือจำกัดผู้ใช้ประโยชน์จากโครงการได้ยาก จึงทำให้โครงการจำนวนมากที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนร่วมมาก แต่แค่เพียงจำนวนของผู้ได้รับผลประโยชน์จะทำให้ไม่สามารถเห็นภาพที่ชัดเจนได้จึงมีการจัดเรียงการกระจายตัวของผลประโยชน์ขึ้นมา ดังนี้

4.4.3 โครงการที่มีการกระจายตัวของผู้ได้รับผลประโยชน์

4.4.3.1 กระจายตัวมากที่สุด

1. โครงการแอโรบิกเพื่อสุขภาพ (3เดือน)
2. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (ปรับปรุงท่าเรือเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว) (2เดือน)

จากข้อมูลพบว่าโครงการดังกล่าวกระจายตัวมากที่สุดเพราะไม่สามารถจำกัดผู้ใช้ประโยชน์ได้เมื่อมีความต้องการใช้ประโยชน์ กล่าวคือสามารถร่วมใช้ประโยชน์จากโครงการได้เมื่อมีความต้องการ

4.3.2 กระจายตัวมาก

1. โครงการกาดค้อนกอง ช่วงวัฒนธรรม (ปรับปรุงพื้นที่สำหรับจัดทำตลาดเชิงวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว)
2. โครงการกาดค้อนกอง ช่วงวัฒนธรรมต่อเนื่อง (ดำเนินการอยู่จนถึงปัจจุบัน)

จากข้อมูลพบว่าโครงการดังกล่าวกระจายตัวมากเพราะสามารถจำกัดผู้ใช้ประโยชน์ได้เมื่อมีความต้องการใช้ประโยชน์มากเกินความสามารถของพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์แต่พบว่ามีเพียงพอต่อความต้องการ แต่ที่ถูกให้จัดให้อยู่ในการกระจายตัวมากเพราะหากในอนาคตมีผู้ต้องการใช้บริการมากขึ้นจนไม่เพียงพอได้

4.3.3 กระจายตัวปานกลางเพราะสามารถจำกัดผู้ใช้ประโยชน์ได้เมื่อมีความต้องการใช้ประโยชน์มากเกินความสามารถของพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์

1. โครงการสอนเสริมเพิ่มปัญญาพัฒนาชุมชน (3เดือน)

จากข้อมูลพบว่าโครงการดังกล่าวกระจายตัวปานกลางเพราะจำกัดผู้ใช้ประโยชน์ได้เมื่อมีความต้องการใช้ประโยชน์มากเกินความสามารถของพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์จะรับได้

4.3.4 กระจายตัวค่อนข้างน้อยเพราะจำกัดผู้ใช้ประโยชน์ได้เมื่อมีความต้องการใช้ประโยชน์มากเกินความสามารถของพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์และสามารถระบุศักยภาพพื้นฐานได้

1. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มแปรรูปขนม
2. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มเกษตร

จากข้อมูลพบว่าโครงการดังกล่าวกระจายตัวค่อนข้างน้อยเพราะจำกัดผู้ใช้ประโยชน์ได้เมื่อมีความต้องการใช้ประโยชน์มากเกินความสามารถของพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์หรือสามารถระบุศักยภาพพื้นฐานสำหรับการเข้าร่วมโครงการได้

4.3.5 กระจายตัวน้อย

1. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มเกษตรกรพอเพียง
2. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มไก่พื้นบ้าน
3. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ
4. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร (แปรรูปน้ำพริกตาแดงเพื่อการจำหน่าย)
5. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มศูนย์การเรียนรู้ (จัดทำป้ายเพื่อการประชาสัมพันธ์) (เนื่องจากการจัดทำป้ายจึงดำเนินการอยู่จนถึงปัจจุบัน)
6. โครงการแปรรูปสมุนไพร ตามยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข
7. โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน กลุ่มหมอพั้นบ้านล้านนา
8. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรพอเพียง กลุ่มแปรรูปสมุนไพร

จากข้อมูลข้อมูลพบว่าโครงการที่กระจายตัวน้อยนั้น เพราะรูปแบบของโครงการสามารถจำกัดผู้ใช้ประโยชน์ได้เมื่อมีความต้องการใช้ประโยชน์มากเกินไปเกินความสามารถของพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์หรือสามารถระบุศักยภาพระดับเชี่ยวชาญหรือระดับพิเศษด้วยการใช้ทัศนคติในการคัดกรองบุคคลเข้าร่วมปฏิบัติงาน ทำให้สามารถปฏิเสธผู้ร่วมงานได้ จึงมีการกระจายตัวน้อย